



ОБЩИНА СТРАЖИЦА

Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците (2023 – 2024)

/Приета с Решение №23/20.12.2023 г./

Раздел А: Контекст и анализ на потребностите от подкрепа

1. Контекст

1.1. Предистория: как е създадена стратегията

С влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) беше въведено изискването за разработване на областни стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, въз основа, на които се разработват общински стратегии и се приема Годишен план на дейностите за подкрепа на личностното развитие.

1.2. Обхват на стратегията

Времеви обхват

В съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, Общинската стратегия обхваща период от 2 години – от 2023 до 2024 година.

Географски обхват

Стратегията задава параметрите на подкрепа в община Стражица.

1.3. Съответствие с други стратегически документи

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е разработена в унисон с принципите на:

❖ Документи на национално ниво, като:

- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства;
- Национална стратегия за детето;
- Национална програма за закрила на детето.

❖ Документи на областно и общинско ниво в област Велико Търново, като:

- Областна стратегия за развитие на област Велико Търново;

- Областна стратегия за интегриране на ромите в област Велико Търново;
- Общински план за развитие;
- Общинска програма за закрила на детето.

2. Анализ на потребностите от подкрепа на територията на община Стражица

2.1. Въведение

Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) определя образованието като национален приоритет, чието реализиране се гарантира с прилагането на основополагащи принципи:

- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация в процеса на предучилищното и училищното образование;
- ориентираност към мотивацията и интереса на детето/ученика, към способността му да прилага усвоените компетентности на практика и към възрастовите и социалните промени в живота му;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език и традиции;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- гъвкава организация на образователния процес;
- самостоятелност при провеждане на образователни политики;
- самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и всички други заинтересовани страни с проблемите на образованието чрез диалог между тях.

ЗПУО внася ново качество в българското образование, регламентиращо приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата, както обща така и допълнителна.

Подкрепата за личностно развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции (детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена), се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните цели и дейности;
- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на доверие и загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето/ученика, осъзнаване на причините за

проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете/ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията му в съответствие с индивидуалните образователни потребности.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето/ученика да се осъществява най-близо до мястото, където живее и учи.

2.2. Състояние на образователната структура в община Стражица

2.2.1. Състояние на общинската мрежа от детски градини и училища

През учебната 2022/2023 година образователната система в община Стражица е представена от:

- 4 детски градини;
- 2 средни училища;
- 3 основни училища;
- 2 начални училища;
- 1 професионална гимназия.

В община Стражица към настоящия момент се обучават 1069 ученици, от които 64 със СОП. Детска градина посещават 358 деца, от които 3 със СОП.

2.2.2 Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК Стражица предоставя подкрепа чрез:

- проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и създаване на условия за тяхното пълноценно развитие и изява;
- организиране на образователна, творческа, спортна дейност за деца и ученици на общинско, областно, национално и международно равнище;
- подпомагане на професионалното ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- организиране и провеждане на занимания в групи по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
- участие в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми;
- поощряване на деца и ученици с морални и материални награди за високи постижения в образователния процес и в изявите им в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за особен принос към развитието на институцията, която представляват;
- провеждане на ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
- предоставяне на методическа помощ на учителите, провеждане на групова работа с ученици и работа със средата, в която е детето или ученикът – семейството, връстниците, за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;
- мотивиране на децата и учениците за активно включване и участие в дейността на ОДК;
- осъществяване на превенция на обучителните затруднения и на комуникативните нарушения.

Дейността на ОДК е насочена към осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Педагогическите форми са отворени и със свободен

достъп, според интересите и желанията на децата и учениците. През ваканциите се сформират временни групи, в зависимост от желанията на децата и възможностите на центъра.

През 2022/2023 учебна година към ОДК са сформирани 17 постоянни групи и една временна група през учебната година с ученици на възраст от 6 до 18 години.

Областите през учебната година са: „Науки и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“.

Област „Науки и технологии“

Профил/ОПФ Екология и опазване на околната среда

Клуб ”Природни науки и екология”

Профил/ОПФ Хуманитарно-обществен

•Школа по руски език

Област „Изкуства“

Профил/ОПФ Изобразително и приложно изкуство

Изобразително изкуство

Керамика и приложни изкуства

Профил/ОПФ Театрално изкуство

Детски театър

Профил/ОПФ Танцово изкуство

Мажоретен състав

Танцов състав

Област „Спорт“

Профил/ОПФ Колективни спортове

Футбол

Хандбал

През лятото на 2023 г. в ОДК Стражица са сформирани 2 школи по рисуване и приложно изкуство, както и 2 групи за лятна занималня „Уча, играя и творя“ .

2.2.3. Други институции в община Стражица, предоставящи възможности за подкрепа на личностното развитие

На територията на община Стражица функционират 16 народни читалища, в които има читалищни библиотеки.

В Изложбена зала – град Стражица се организират тематични изложби, включващи творби на деца и ученици от детските градини и училища и ОДК.

Творческите изяви на децата и учениците в община Стражица се стимулират и чрез организираните ежегодни общински конкурси по повод Каралийчевите дни и други фестивали.

Четири спортни клуба в община Стражица предоставят на децата и младите хора занимания със спортовете: борба, хандбал шахмат и футбол.

2.3. Работа с таланти и даровити деца и ученици

Дейностите в областта на науката, изкуството и спорта се осъществяват в клубовете и школите в училищата, спортните клубове, читалищата, в центъра за подкрепа за личностно развитие и др.

В община Стражица се стимулират постижения на областно, национално и международно ниво чрез еднократно финансово подпомагане, като средствата са осигурени от общинския бюджет.

Ежегодно, след решение на Общински съвет – Стражица, се връчва общинската награда „Ангел Каралийчев” за постигнати резултати в областта на науката, изкуствата и спорта.

През 2023г. е учреден фонд „Млади таланти“ за регламентирано отпускане на еднократна финансова помощ на деца и ученици до 18 годишна възраст с постижения в областта на науката, културата и спорта.

2.4. Работа с деца и ученици със специални образователни потребности

2.4.1. Разпределение на децата и учениците със СОП

Разпределението на децата и учениците със специални образователни потребности в различните образователни институции на територията на община Стражица е следното:

Училищно образование в община Стражица

№	УЧИЛИЩА	НАСЕЛЕНО МЯСТО	БРОЙ УЧЕНИЦИ	УЧЕНИЦИ - СОП
1	ПГ по транспорт „Васил Друмев”	град Стражица	111	3
2	СУ „Ангел Каралийчев”	град Стражица	528	31
3	СУ „Св. Климент Охридски”	село Камен	268	19
4	ОУ „Св. Климент Охридски”	село Виноград	33	4
5	ОУ „Св.Св.Кирил и Методий”	село Асеново	50	0
6	ОУ „Николай Райнов”	село Кесарево	42	6
7	НУ „Отец Паисий”	село Сушица	13	0
8	НУ „Иван Вазов	село Царски извор	19	0

Предучилищно образование в община Стражица

	Детска градинина	НАСЕЛЕНО МЯСТО	Брой деца	Деца - СОП

<u>№</u> <u>№</u>				
1	ДГ „А.Каралийчев”Стражица групи –с.Бряговица и с.Ц. извор	град Стражица	140	2
2	ДГ „Сава Цонев”гр.Стражица групи – с.Асеново и с. Сушица	град Стражица	110	1
3	ДГ „Гинка Маркова” село Камен групи - Виноград и с. Лозен	село Камен с. Виноград	110	1
4	ДГ „Калинка”село Кесарево групи- с. Благоево и с. Владислав	село Кесарево с. Владислав	31	0

2.4.2. Материални условия за обучение на деца и ученици със СОП

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

През учебната 2022/2023 година в СУ „Ангел Каралийчев“ град Стражица е открит Център за приобщаващо образование, който включва зала за медитация, актова зала и кабинети за работа с ресурсни учители: психолог, логопед, социален работник, ПГ съветник и кабинет по БДП.

2.4.3. Персонални условия за обучение на деца и ученици със СОП

В училищата и детските градини, където се обучават деца със специални образователни потребности са изградени екипи за подкрепа за личностно развитие за всяко отделно дете.

Екипите в община Стражица са разпределени в: ПГ по транспорт „Васил Друмев” Стражица, ОУ „Св. Климент Охридски” село Виноград, ОУ „Николай Райнов” село Кесарево, СУ „Св. Климент Охридски” село Камен и са от РЦПППО /Регионален център за подкрепа процеса на приобщаващото образование/ Велико Търново. Екипът включва:ресурсен учител, психолог и логопед.

В СУ„Ангел Каралийчев” - Стражица са назначени ресурсни учители, психолог и логопед.

2.5. Анализ на здравословното състояние на децата и учениците в област Велико Търново.

2.5.1. Анализът и оценката на здравословното състояние на децата от детските градини в област Велико Търново за 2022 година са изготвени на базата на:

- обобщените данни за здравословното състояние на децата в детските градини, изготвени от медицинските специалисти от здравните кабинети в детските заведения въз основа на предоставените им от личните лекари талони от профилактичните прегледи, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските заведения и училищата (обн. ДВ, бр. 38/2000 г.);
- Наредба №8 на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн. ДВ, бр. 92/2016 г.);

2.5.2. Общи изводи:

През 2022 година леко се е увеличил относителният дял на извършените профилактични прегледи на децата, посещаващи детски заведения в област Велико Търново от 97,12% през 2021 на 98,42%.

Почти всички от обхванатите с профилактични прегледи деца в областта имат нормални антропометрични показатели (вкл. и разширена норма): за ръст – 96,78% и за телесна маса – 95,87%. В сравнение с предходната учебна година стойностите на двата показателя се запазват почти същите.

2.5.3. Препоръки за подобряване на здравословното състояние на децата:

Осигуряване и поддържане на материално-техническата база на детските заведения в съответствие с нормативната база. Оптимизиране на материално-техническата база – обзавеждане с учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста на децата и с оглед профилактика на гръбначните изкривявания.

Създаване на условия за осигуряване на здравословно хранене на децата, отговарящо на физиологичните норми и изисквания, в съответствие с: Наредба № 2 на МЗ за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и кухни (обн. ДВ, бр. 28/2013 г.) и Наредба № 6 от 10 август 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения.

Осигуряване на медицинско обслужване на децата и учениците, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските и учебни заведения (Обн. ДВ, бр. 38 от 2000 г.; изм. ДВ, бр. 83 от 2000 г.).

2.6. Изводи

По отношение подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица съществува необходимост от:

- осигуряване на специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики;
- привличане на допълнителни специалисти – логопеди, психолози, учители на деца с нарушено зрение (при необходимост), ресурсни учители, медицински специалисти;
- поддържане и повишаване квалификацията на наличните специалисти;
- разширяване на възможностите и мобилността на ЦОП, ДЦДУ и ЦПЛР; увеличаване на броя срещи на специалистите от ЦПЛР;
- осигуряване на консултации за родителите относно възрастовите особености и психо-физическото развитие на децата им;
- провеждане на информационни кампании за популяризиране на дейностите и услугите в подкрепа за личностно развитие, които се предлагат на територията на община Стражица;

- продължаване изграждането на елементи от достъпна архитектурна среда в училищата и детските градини на територията на община Стражица;
- подобряване на транспортните връзки между съставните селища на общината и съответния общински център;
- подобряване на медицинското обслужване в съставните селища на общината;
- прилагане на активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните финансови инструменти на Структурните фондове, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност;
- обезпечаване на малките училища с кадри с необходимата правоспособност за провеждане скрининг за деца със СОП и ежедневна работа с тях – логопеди, психолози, ресурсни учители.

Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на детето и ученика на територията на община Стражица е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО.

Променящите се потребности на образователната система налагат координираност между всички участници в образователния процес, органите на управление на централно и местно ниво, с цел осигуряване на подходяща физическа, психологическа, социална среда, изграждане на позитивен организационен климат и загриженост за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик.

Раздел Б: Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица

1.Описание на предизвикателствата

Приобщаващото образование предполага всички деца или ученици в една образователна институция, независимо от техните силни или слаби страни, в която и да било област, да стават част от общността. Те са приобщени в усещането си за принадлежност към другите деца, ученици, учители и непедagogически персонал. Приобщаването не се отнася само до обучение на деца и ученици с увреждания, то се отнася до качествени условия за обучение на всички деца и ученици. Приобщаването означава насърчаване на участието на всички деца и възрастни. То означава също да бъде подкрепена образователната институция да отговори на различния опит на децата или учениците, на техните различни интереси, знания и умения.

Последните години поставиха училището пред нелеката задача да се учи да приобщава. Тези години на усилия показаха, че не е достатъчно децата физически да се преместят в общообразователно училище, за да се чувстват приобщени към общността и връстниците си. Нещо повече, различието в класната стая, постави въпроса как всички деца да получат качествено образование. Процесът на приобщаване не може да бъде самотно усилие на отделни учители или директори, а е политика и кауза на цялото училище.

Предизвикателство, пред което са изправени учителите, които искат да бъдат наистина приобщаващи, е как да уважават и да се отнасят към различията по начин, който да включва всички ученици, а не да ги изключва от обичайни ежедневни дейности, които се случват в класната стая. И все пак, посрещането на това предизвикателство поставя висок стандарт за приобщаваща практика, тъй като насочването на наличните ресурси на преподаването, така че те да обхванат всички ученици, е комплексен и сложен педагогически процес. Той изисква промяна в преподаването от подход, който работи за повечето ученици, и друг,

паралелен подход, който работи за различните ученици, изпитващи трудности, към единен подход, който включва развитието на цялата общност от ученици и който се характеризира с възможности за обучение, достъпни за всички, така че всеки един от учениците да може да участва в училищния живот.

Необходимо е образователните институции да имат обща политика и регламенти за разпознаване и осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата. Тази политика би следвало да включва и въвличане на учителите в изготвянето на индивидуалната програма на децата, които получават ресурсна подкрепа.

Община Стражица е изправена и пред следните предизвикателства в сферата на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците:

- осигуряване на достъп на всяко дете и ученик до детска градина или училище най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;
- гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, центърът за подкрепа процеса на приобщаващото образование, детето, ученикът, семейството и общността;
- повишаване квалификацията на педагогическите кадри в детските градини и училища на територията на област Велико Търново за работа с деца и ученици със специални образователни потребности.

2. Стратегически цели

• **Стратегическа цел 1:** Осигуряване на процес и среда на учене, създаващи възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността;

• **Стратегическа цел 2:** Осигуряване качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици;

• **Стратегическа цел 3:** Развитие на институциите в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите, заложи в нормативната уредба на приобщаващото образование;

• **Стратегическа цел 4:** Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите от предучилищното и училищното образование;

• **Стратегическа цел 5:** Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на децата и учениците;

• **Стратегическа цел 6:** Подобряване на сътрудничеството с гражданското общество и подобряване на обществената информираност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

3. Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели

3.1. Мерки и дейности към Стратегическа цел 1

3.1.1. Оценяване на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и насочване към обща и/или допълнителна подкрепа

- Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите от Наредба за приобщаващото образование с цел превенция на обучителните затруднения у децата и учениците;

- Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 години в подготвителните групи, с цел установяване на готовността им за училище, като се отчита тяхното физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие;

- Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и половина от педагогическите специалисти в детските градини, което включва три аспекта: ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности; определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език; идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.

- Определяне на необходимия брой часове за ресурсно подпомагане и/или работа с други специалисти – психолог, логопед, рехабилитатор, сензорен терапевт предвид степента и вида увреждане на конкретното дете/ученик.

3.1.2. Прилагане на ефективни методи и подходи в работата с децата/учениците с обучителни затруднения в детските градини и училищата, във формите за общата подкрепа за личностно развитие

- Организиране в училищата на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети;

- Организиране в училищата и детските градини на логопедична работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения;

3.1.3. Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с новата нормативна уредба - разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките

- Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа;

- Взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряване или неодобряване необходимостта от предоставяне на допълнителна подкрепа, извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи;

- Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Учителят / класният ръководител, съвместно с екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, детето и неговите родители, изготвят индивидуална учебна програма, съгласуват начините и формите на обучение;

- Осигуряване на необходимите рехабилитации на децата и учениците със СОП: психо-социална, на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения, кинезитерапия;

3.1.4. Дейности в образователните институции и между всички компетентни институции за предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.

- Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата;

- Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;

- Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им;

-Училищата и детските градини да разработват, според своята специфика, дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие па училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40, ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование);

- Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училища ;

-Организиране на спортни събития за утвърждаване на принципите на честната игра и ненасилие;

-Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството;

- Повишаване на информираността на родителите относно изискванията на Наредбата за приобщаващото образование за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции;

- По-тясна връзка и сътрудничество с МКБППМН, формални и неформални организации.

3.1.5. Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране

-Организиране на училищно и общинско ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП;

-Организиране на кулинарни празници и състезания - на класно, училищно или общинско ниво;

-Организиране на културни събития в общините с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти.

3.1.6. Дейности на образователните институции и общината за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците

- Организиране на летни клубове по интереси за деца от 8 до 18 години (временно действащи групи през ваканциите по чл. 32, ал. 1, т. 3 от Наредба за приобщаващото образование;

- Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изяви дарби, съобразно чл. 130 от Наредба за приобщаващото образование:

- осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изяви дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;

- осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;

- осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област - науки, технологии, изкуства, спорт;

- осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви -състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;

- осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.

- Подкрепа за талантиви деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби;

-Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво;

3.1.7. Дейности по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие

-Организиране на дни на кариерното ориентиране;

- Организиране на кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, училищно настоятелство, обществен съвет — на училищно и общинско ниво;

-Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование;

3.1.8. Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система

- Водене на регистър на децата и учениците в риск от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“;

- Проучване от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“ на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства;

- Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение;

- Годишен анализ на общинско ниво на процесите по напускане и реинтегриране на ученици в образователната система след писмен доклад от директорите на детски градини и училища;

- Мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени;

- Кампания против ранните бракове.

3.1.9. Познаване от страна на образователните институции и използване на възможностите на Наредба №13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

- Разширяване на въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във всички части на учебния план и начини и форми посочени в глава трета на Наредба 13, включително и в предучилищното образование;

- Свързване на програмите на училищата и детските градини по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование по чл. 15. ал. 4 от Наредба 13 с целите и ценностите на приобщаващото образование като:

- Подобряване на връзките и взаимоотношенията на учебните и детски заведения със здравните медиатори в малките населени места и с общности от компактно население в социален риск.

3.2. Мерки и дейности към Стратегическа цел 2

3.2.1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Съдействие за осигуряване на необходимия брой логопеди и рехабилитатори на слуха и говора в изпълнение на чл. 4, ал.4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 13 и 14 от Наредба № 12 за професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

- Взаимодействие между образователните институции за съвместно ангажиране на специалисти;

- Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочно допълнителна подкрепа на децата и учениците със СОП по начините, определени от нормативната уредба;

- Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

3.2.2. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа

- Участие в регионални и национални обучения на педагогически специалисти, извън ЕПЛР, за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на личностно подкрепа;

- Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения;

- Предоставяне на институциите и на педагогическите специалисти на информация за квалификационни възможности;

3.2.3. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики

-Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти - на училищно и общинско ниво;

-Организиране представянето на опита на неправителствени организации в прилагането на терапевтични методи и подходи към деца със СОП.

3.3. Мерки и дейности към Стратегическа цел 3

3.3.1. Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба

- В изпълнение на чл. 6 от Наредба за приобщаващото образование детските градини и училищата включват в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и изготвят обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование;

3.3.2. Създаване и укрепване на капацитета на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности

- Изготвяне на проучване и анализ, вземане на решение и предприемане на действия за разкриване в ЦПЛР - функция за ресурсно подпомагане в общината;

- Възлагане от страна на общината на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици по реда на чл. 198, ал. 1 или чл. 283, ал. 6 от ЗПУО.

4. Мерки и дейности към Стратегическа цел 4

4.1. Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

4.2. Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини - рамки, асансьори и др.;

4.3. Реализиране на проекти по Националните програми на МОН, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.

4.4. Организиране на необходимите улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити

5. Мерки и дейности към Стратегическа цел 5

5.1. Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на Отдела за закрила на детето от страна на училищата и детските градини

5.2. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със СОП

-Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП - консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др.;

-Провеждане на срещи с родителите/настойниците на децата и учениците с екипа за подкрепа за личностно развитие, с оглед предоставяне на актуална информация за състоянието на ученика, включително актуални медицински документи при наличие на

такива, както и други документи с цел извършване на обективна оценка на образователните потребности от екипа от специалисти;

5.3. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби

-Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето;

5.4. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие

5.5. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище. Обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици

5.6. Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото;

5.7. Развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;

5.8. Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане;

5.9. Приобщаване на отделите „Закрила на детето“, МКБППМН и Детска педагогическа стая за съвместни действия по предотвратяване на отпадането, както и за приобщаване на ученици в риск.

6. Мерки и дейности към Стратегическа цел 6

Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности

6.1. Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата с цел родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми“ деца;

6.2. Промяна на нагласите в училищата и детските градини, в които да възприемат индивидуалните различия между децата като източник на богатство и разнообразие, а не като проблем;

6.3. Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование

6.4. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампании, партньорски проекти

6.5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора със средно и висше образование от етническите общности за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система

7. Ключови индикатори за постигане целите на общинската стратегия

Постигането на целите, заложен в Общинската стратегия за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в община Стражица може да бъде измерено чрез следните ключови индикатори:

7.1. Брой детски градини и училища, които организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;

7.2. Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

7.3. Брой институции със значително подобрене на материалната база - нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрити кабинети и др.;

7.4. Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози;

7.5. Брой новосъздадени институции;

7.6. Брой преобразувани институции;

7.7. Брой отпаднали деца и ученици от системата на предучилищното и училищното образование.

Раздел В: Координация и публичност

1. Координация на стратегията

Общинската стратегия се приема от Общинския съвет с период на действие от две години. За изпълнението и ежегодно до 30 април, общинският съвет приема годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Този годишен план се приема по предложение на кмета на общината след съгласуване с Регионално управление на образованието – Велико Търново.

2. Комуникационна програма

Политиката за предоставяне на информация до обществеността е важно условие за ефективното реализиране Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица. Обществеността трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност по време на реализация.

2.1. Целта на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица.

Тя се основава на следните **принципи**:

• **Прозрачност** – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по Общинската стратегия;

• **Координация** с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от местната власт;

• **Позитивност на комуникационните послания** – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Общинската стратегия ;

• **Широко междуобщинско и междусекторно партньорство**, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен;

- **Достъпност на информацията** – достигане на комуникаращата информация до най-голям брой заинтересовани лица.

2.2. Конкретните задачи на комуникационната програма са:

- Да осигури подкрепа по целите, мерките и дейностите, както и привличане подкрепата на всички заинтересовани страни за постигане на целите на стратегията;

- Да привлече общественото внимание и да повиши чувствителността на обществото към потребностите на децата и учениците, техните проблеми и възможности за решаването им;

- Да популяризира принципите и посланията на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

- Информирание на местната общност и всички заинтересовани страни за Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица;

- Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение

2.3. Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на местната власт;

- Неправителствени организации и граждански инициативи;

- Приоритетни целеви групи на общинската стратегия;

- Широката общественост.

2.4. Механизмите и подходите, които ще се прилагат при изпълнението на комуникационната програма включват:

- Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на Общинската стратегия;

- Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда чрез:

- Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;

- Търсене на отзвук и обратна връзка от разпространената информация;

2.5. Изпълнение на комуникационната програма включва дейности като:

- Системно и периодично подаване на достатъчна информация в общественото пространство;

- Търсене на обратна връзка от разпространената информация и предвиждане на възможности за коригиращи действия;

- Организиране на семинари и дискуссионни форуми с участието на представители на заинтересовани страни;